

Handskrift 68

Sven Artur Svenssons bildarkiv

Allhems nu legendariska bokförlagsverksamhet i Malmö inleddes 1936 och fick sin avslutning 1981 då den tredje delen av Malmö Stads Historia utkom. Då hade cirka sjuhundrasextio titlar jämte ett åttiotal nya, i många fall utökade och omarbetade, upplagor av verken utgivits. Bokproduktionen baserades ekonomiskt till stor del på utgivningen av de båda tidskrifterna Allas Veckotidning och Hemmets Veckotidning, vilka vid firmans start 1932 fick ge de framgångsrika förlaget dess namn.

Skapare och ägare av Allhems förlag var förläggaren och skeppsredaren m.m. Einar Hansen. Som redaktör anställdes redan vid starten Sven Artur Svensson, då student i Lund och frilansande skribent i olika tidningar. Dessa båda kom att under hela förlagstiden ansvara för den långa raden av vetenskapligt högtstående och för forskningen betydelsefulla verk. Båda var också hängivna bibliofiler och byggde upp egna boksamlingar av hög klass.

Allhems böcker utmärks dock inte enbart av skickliga skribenter och gedigna bokband. För utgivarna var ett rikligt illustrationsmaterial av hög kvalitet minst lika viktigt. För en stor del av produktionen var Artur Svensson även bildredaktör. Med fog kan man säga, att han personligen övervakade varje bok som lämnade förlaget.

Artur Svensson föddes i Kinnared i Halland 1910 och hans intresse för böcker och bilder visade sig redan under gymnasieåren i Halmstad. Han fick hjälpa till i ett antikvariat i staden och det blev utgångspunkten för en livslång samlarverksamhet. Som tidnings- skribent under studentåren i Lund illustrerade han själv sina texter genom bildinköp och fotografering. Vidare erfarenheter gav arbete vid Baltiska Förlagets redaktion i Lund, där utgivningen av Svensk Uppslagsbok då var i full gång. Ur sitt spirande arkiv erbjöd han förlaget bilder till artiklarna och anställdes snart som biträdande illustrationsredaktör. Han deltog där i arbetet till dess första upplagan av encyklopedien var klar 1937. Samtidigt tog han steget över till Allhem och vid sidan av förlagens egna bildarkiv fanns alltid Artur Svenssons ständigt växande samling att tillgå i hans hem i Lund.

Det stora pionjärarbetet vid Allhem för Artur Svensson var utgivningen av Svenskt Konstnärslexikon i fem band mellan åren 1952 och 1967. Under tillkomsten av detta verk var han såväl forskningsledare som huvudredaktör och han skrev också själv oavbrutet olika artiklar. Hans erfarenheter av bildanskaftning och layout sattes därvid på hårda prov. Det var främst för detta arbete som han 1974 blev hedersdoktor vid Lunds universitet. Artur Hazelius-medaljen fick han 1977 och då främst för landskapsböckerna, i vilka det samman taget finns cirka tjugotusen illustrationer. Fyra år senare överlämnades Bukowskis Kulturpris till Artur Svensson. Motiveringen var: "För skapandet av omistliga bokverk för svensk konstvetenskap, kulturhistoria och klassisk arkeologi. Verken har präglats av hans högt ställda krav på vetenskaplig noggrannhet, överskådlighet och skicklig typografisk formgivning. "

Artur Svensson avled i Lund 1982. In i det sista ägnade han sig åt sitt bildarkiv. Han anskaffade dagligen nytt material och sysslade om kvällarna alltid någon stund med systematisering och insortering.

Uppskattningsvis innehåller arkivet femtiotusen historiska bilder i form av planscher, fotografier, broschyrer, vykort, litografier och tidningsklipp m.m. Så gott som allt material är i reproduktionsfärdigt skick. Bilderna är monterade på styva kartongblad och förvaras i stora samlingskapslar.

Avdelningen Encyklopedi är som synes störst och också mest allomfattande. Den innehåller bilder från alla ämnesområden och företeelser från A-Ö. Den sviten var Artur Svenssons personliga "uppslagsbok" i vardagsarbetet. I den näst största Porträtt och personhistoria finns särskilda kapslar avdelade för klassiker som Bellman, Linné, Tegnér, Strindberg, Lagerlöf, H. C. Andersen m.fl. I Städer och orter är materialet rörande Stockholm, Göteborg, Malmö och Lund omfattande och särskilt avdelat. Artur Svensson tog flygcertifikat 1937 och var även en hängiven segelflygare. Detta förklarar den stora avdelningen Flyg med ett mycket förnämligt innehåll.

Avdelningen Kyrka och fromhetsliv i Norden fick under 1989 en vacker presentation i hovpredikanten Gunnar Dahméns bildverk kring kyrkliga högtider och föremål med titeln Allt fick sin vigning i kyrkans famn. Gudstjänst och andakt i konsten. Boken är utgiven på Proprius förlag och som nr 12 i serien Skrifter utgivna av Samfundet Pro Fide et Christianismo. Samtliga bilder till Gunnar Dahméns texter är i denna bok valda ur avdelningens åtta kapslar.

Vid de äldre universitetsbiblioteken i landet finns av hävd s.k. planschavdelningar. Vid Umeå universitetsbibliotek har resurser för bildsamlande aldrig funnits. Genom förvärvet av Sven Artur Svenssons unika arkiv av historiska bilder har denna brist vid universitetet i ett slag kunnat undanröjas. Det är nu Forskningsarkivets uppgift att väl förvalta detta livsverk och ställa det till forskarnas och lärarnas förfogande för illustrering, undervisning och andra ändamål. Till fru Wivi Svensson i Lund och övriga tillskyndare och medhjälpare till att Umeå universitet och Forskningsarkivet fick möjlighet att göra detta förvärv går en tacksamhetens tanke.

Artikeln ovan av Karin Snellman är hämtad ur THULE Kungl. skytteanska samfundets Årsbok 1990

Arkivet är fritt tillgängligt för forskning.

Ursprungligt förtecknande utfört av Karin Snellman 1990

Kompletterad och justerat
Umeå 2020-09-25
Arkiv och specialsamlingar

Helena Haage
Arkivarie

A. Bokväsen

A-Boks	A:1
Bokt-Ö	A:2
Boken i bild	A:3

B. Encyclopedi

A-Al	B:1
Am-Aq	B:2
Ar	B:3
As-Aö	B:4
B-Bd	B:5
Be-Bh	B:6
Bi-Bn	B:7
Bo-Bq	B:8
Br-Brt	B:9
Bru-Bö	B:10
C-Car	B:11
Cas-Chd	B:12
Che-Com	B:13
Con-Cö	B:14
D-Dd	B:15
De-Dq	B:16
Dr-Dö	B:17
E-El	B:18
Em-Eö	B:19
F-Finl	B:20
Finm-Fra	B:21
Frb-Fö	B:22
G-Gi	B:23
Gj-Gn	B:24
Go-Grn	B:25
Gro-Gö	B:26
H-Hd	B:27
He-Hh	B:28
Hi-Hom	B:29
Hon-Hö	B:30
I	B:31
J-Jn	B:32
Jo-Jö	B:33
K-Kd	B:34
Ke-Kn	B:35
Ko-Kr	B:36
Ks-Kö	B:37
L-Leg	B:38
Leh-Ln	B:39

Lo-Lö	B:40
M-Marh	B:41
Mari-Mas	B:42
Mat-Mh	B:43
Mi-Mon	B:44
Moo-Mum	B:45
Mun-Mö	B:46
N-Nh	B:47
Ni-Nö	B:48
O	B:49
P-Pd	B:50
Pe-Piq	B:51
Pir-Pq	B:52
Pr-Q	B:53
R-Rek	B:54
Rel-Reo	B:55
Rep-Rof	B:56
Rog-Roma	B:57
Romb-Rt	B:58
Ru-Rö	B:59
S-Sb	B:60
Sc-Sd	B:61
Se-Si	B:62
Sj-So	B:63
Sp-St	B:64
Su-Sö	B:65
T-Tg	B:66
Th-Ti	B:67
Tj-Tö	B:68
U-Va	B:69
Vb-Veq	B:70
Ver-Vig	B:71
Vih-Vis	B:72
Vit-Vö	B:73
X-Ö	B:74
Otitulerad	B:75

C. Film

Film	C:1
------	-----

D. Flyg

Flyg 1	D:1
Flyg 2	D:2
Flyg 3	D:3
Flyg 4	D:4
Flyg 5	D:5
Flyg 6	D:6
Flyg 7	D:7
Flyg 8	D:8

Flyg 9	D:9
Flyg 10	D:10
Flyg 11	D:11

E. Klipp

A-Bn	E:1
Bo-D	E:2
E-G	E:3
H-J	E:4
K-Ln	E:5
Lo-Nn	E:6
No-R	E:7
S-Ss	E:8
St-T	E:9
U-Ö	E:10
Konst	E:11
Politik	E:12
Politik	E:13
Bevingade ord	E:14

F. Konst

A-Am	F:1
An-Aö	F:2
B-Bh	F:3
Bi-Bq	F:4
Br-Bö	F:5
C	F:6
D	F:7
E-Ej	F:8
Ek-Eq	F:9
Er-Eö	F:10
F	F:11
G	F:12
H-Hd	F:13
He-Hill	F:14
Hilla-Hoo	F:15
Hop-Hö	F:16
I-Jom	F:17
Jon-Jö	F:18
K-Krd	F:19
Kre-Kö	F:20
L-Larr	F:21
Lars-Lat	F:22
Lau-Linm	F:23
Linn-Lö	F:24
M-Md	F:25
Me-Mö	F:26
N-Nordp	F:27
Nordq-Nö	F:28

O-Pes	F:29
Pet-Q	F:30
R	F:31
S-Sd	F:32
Se-Ss	F:33
St-Sö	F:34
T-U	F:35
V-Vd	F:36
Ve-Y	F:37
Z	F:38
Å-Ö	F:39
Leda med svanen	F:40

G. Kyrka och fromhetsliv i Sverige

A-D	G:1
E-J	G:2
K-Kyrkfok	G:3
Kyrkfp-M	G:4
N-Präst	G:5
Prästa-S	G:6
T-Ö	G:7
Ej monterade	G:8
Kyrkans värld: Bild 1-25	G:9
Kyrkans Värld: Bild 126-243	G:10
Kyrkans värld: Ej använda bilder	G:11
Church of Sweden: Använda bilder	G:12

H. Marint

Marint 1	H:1
Marint 2	H:2

I. Porträtt och personhistoria

A	I:1
B-Bj	I:2
Bk-Brak	I:3
Bral-Bö	I:4
C	I:5
D	I:6
E	I:7
F	I:8
G-Gur	I:9
Gust-Gustav III	I:10
Gustav IV Adolf-Gustav V	I:11
Gustav VI Adolf-Gö	I:12
H-Hef	I:13
Heg-Hö	I:14
I-J	I:15
K-Karl XIII	I:16

Karl XIV Johan-Kd	I:17
Ke-Kö	I:18
L-Lil	I:19
Lim-Lö	I:20
M	I:21
N	I:22
O	I:23
P-Q	I:24
R	I:25
S-Sh	I:26
Si-So	I:27
Sp-Sth	I:28
Sti-Sö	I:29
T	I:30
U-Vd	I:31
Ve-Vh	I:32
Vi-Vö	I:33
X-Ö	I:34
HC Andersen 1	I:35
HC Andersen 2	I:36
Bellman	I:37
Birgitta 1	I:38
Birgitta 2	I:39
Heidenstam	I:40
Selma Lagerlöf	I:41
Carl von Linné	I:42
Viktor Rydberg	I:43
Strindberg 1	I:44
Strindberg 2	I:45
Strindberg 3	I:46
Tegner	I:47
A-G Svenska Porträtt litografier	I:48
H-Q Svenska Porträtt litografier	I:49
R-Ö Svenska Porträtt litografier	I:50

J. Städer och orter

A-D	J:1
E-G	J:2
H	J:3
I-K	J:4
L-Q	J:5
R-Sk	J:6
Sl-Sö	J:7
T-U	J:8
V	J:9
X-Ö	J:10
Göteborg	J:11
Lund 1	J:12
Lund 2	J:13
Malmö 1	J:14

Malmö 2	J:15
Stockholm 1	J:16
Stockholm 2	J:17

K. Svensk kultur

A-Bi	K:1
By-C	K:2
D-E	K:3
F-G	K:4
H	K:5
I-J	K:6
K-L	K:7
M	K:8
N-Q	K:9
R-Si	K:10
Sj-Ss	K:11
St-Sö	K:12
T	K:13
U-V	K:14

L. Sveriges politiska historia

Åren 1300-1599	L:1
Åren 1600-1649	L:2
Åren 1650-1699	L:3
Åren 1700-1749	L:4
Åren 1750-1799	L:5
Åren 1800-1899	L:6
Åren 1900-	L:7
Monterade, ej påskrivna	L:8

M. Världskrigen

Första världskriget	M:1
Andra världskriget 1	M:2
Andra världskriget 2	M:3

N. Övrigt bilder

Osorterade bilder, monterade, ej påskrivna	N:1
Osorterade bilder, monterade, ej påskrivna	N:2
Osorterade bilder, monterade, ej påskrivna	N:3
Osorterade bilder, monterade, ej påskrivna	N:4
Osorterade bilder, monterade, ej påskrivna	N:5
Osorterade bilder, monterade, ej påskrivna	N:6
Osorterade bilder, monterade, ej påskrivna	N:7
Osorterade bilder, monterade, ej påskrivna	N:8
Osorterade bilder, monterade, ej påskrivna	N:9
Osorterade bilder	N:10

Osorterade bilder	N:11
Osorterade bilder	N:12
Osorterade bilder	N:13
Osorterade bilder	N:14
Osorterade bilder	N:15
Osorterade bilder	N:16
Sorterade bilder, ej monterade	N:17
Sorterade bilder, ej monterade	N:18
Anteckningar och bilder	N:19
Anteckningar och bilder	N:20
Anteckningar och bilder	N:21
Monteringsblad	N:22
Monteringsblad	N:23
Monteringsblad	N:24
Monteringsblad	N:25

O. Vykort

Sverige 1	O:1
Sverige 2	O:2
Sverige 3	O:3
Sverige 4	O:4
Världen 1	O:5
Världen 2	O:6
Världen 3	O:7
Världen 4	O:8
Världen 5	O:9
Världen 6	O:10
Världen 7	O:11

P. Ämneskataloger över bilder i böcker och i andra samlingar

Ämneskatalog	P:1
Ämneskatalog	P:2
Ämneskatalog	P:3